

Autor: ASSOCIACIÓ PER LA PEDRA SECA I L'ARQUITECTURA TRADICIONAL

Curs de Conservació de construccions de pedra en sec A Mont-roig del camp, pessebre de pedra seca

18 desembre 2016 ASSOCIACIÓ PER LA PEDRA SECA I L'ARQUITECTURA TRADICIONAL
DEIXA UN COMENTARI

El Centre Miró de Mont-roig del Camp exposa aquestes festes un pessebre dedicat a la pedra seca, amb reproduccions de les 5 barraques del terme declarades per la Generalitat *Bé Cultural d'Interès Nacional* (categoria de Zona d'Interès Etnològic). Són les barraques del Jaume de la Cota, Comuns del Pellicer, Miquel Terna, Liris i Espiral. El pessebre s'ha ambientat al camp de les Terres Noves, on estan ubicades, i reproduïxen escenes rurals del segle XIX, època en què es van bastir aquestes construccions. La barraca del Jaume de la Cota acull el naixement, la més monumental del terme i una de les més grans de Catalunya, coneguda com "la catedral".

Fins al segle XVIII tota aquesta zona era erma, però a finals del segle hi va haver un important creixement demogràfic a Mont-roig i calia incorporar noves terres per conrear i així, proporcionar mitjans de subsistència a la població. Es van fer les "rompudes", que consistien a desarmar els terrenys, és a dir, tallar arbres i arbustos, netejar el bosc i, finalment, llaurar la terra per deixar el sòl apte per al cultiu. Al llaurar, afloraven a la superfície gran quantitat de pedres que destorbaven i, amb elles, la pagesia va bastir diversos tipus de construccions per fer més planera la dura existència al camp: marges, murs de separació entre finques, carrerades, trones i també barraques, la funció de les quals era aixoplugar el pagès i l'animal de càrrega i arrossegament, davant les inclemències meteorològiques: pluja, vent, calor i fred.

Mont-roig és un poble agrícola, envoltat d'un entorn rural, on la pedra seca és un dels principals elements estructuradors del paisatge, que aporta valors estètics, històrics i ecològics. Les construccions de pedra seca són un dels elements etnològics que s'adapten millor al medi, marcant la fisonomia paisatgística del territori i convertint-les en un important valor patrimonial de gran potencialitat turística, ja que són veritables obres d'art de l'arquitectura popular. Escampades pel terme s'han localitzat 135 barraques força ben conservades, i una munió de carrerades, cisternes, forns de calç i de guix, trones, clapers, arneres i, per tot arreu, s'estenen els murs de pedra i els marges.

El pessebre representa les famílies pageses en les activitats habituals del dia a dia, durant la verema, la recollida de les olives, anant amb el carro a mercat, anant cap al tros o fent la migdiada. També recrea el món de la ramaderia, amb el pastor, el gos, les ovelles i una carrerada, el camí ramader per on transitaven els ramats. Els personatges vesteixen la indumentària d'aquella època, situant-los a la vora de les barraques i envoltats de vinyes i oliveres (els conreus predominants al terme al s. XIX).

Per fer aquest pessebre s'han necessitat vuit mesos, moltes hores de feina i una gran quantitat de pedres calcàries per poder bastir les barraques i els marges. Yolanda Vela és la dissenyadora i realitzadora de les figures del pessebre, els arbres, els carros, les mules i els estris del camp i M. del Pilar Just, Angelina Rovira, Cristina Bargalló i Esther Bargalló han fet el treball de la pedra de les barraques i marges.

Lloc: Centre Miró. C/Major, 2. Mont-roig del Camp

Dates: fins el diumenge 29 de gener de 2017